

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö

1/2

Viite:

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön lausuntopyyntö 30.4.2014, STM061:00/2014

Asia:

Luonnos hallituksen esitykseksi Eduskunnalle sosiaalihuoltolaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö on viitekohdassa mainitulla kirjeellään pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi Eduskunnalle sosiaalihuoltolaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi. Lausunnonantajia pyydetään luonnoksen sisältöön liittyvien kommenttien lisäksi esittämään näkemyksensä valittavasta sääntelymallista.

Lausuntonani esitän kunnioittavasti seuraavaa.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi sosiaalihuoltolaki, jolla korvattaisiin nykyinen sosiaalihuoltolaki (710/1982). Esitetyn lain tarkoituksena on siirtää painopistettä erityispalveluista yleispalveluihin, vahvistaa asiakkaiden yhdenvertaisuutta ja tiivistää viranomaisten yhteistyötä. Esityksessä laissa pyritään vahvistamaan asiakaskeskeisyyttä.

Kyseessä oleva sosiaalihuollon lainsäädäntö on perusteltu, koska nykyinen lainsäädäntö on osin vanhentunutta ja pirstaloitunutta. Pidän lain tavoitteita muun muassa asiakaslähtöisyyden vahvistamisesta ja painopisteen siirtämisestä ennaltaehkäisevään työhön kannatettavina.

Pidän palvelujen yhdenvertaisen toteutumisen kannalta myönteisenä sitä, että esityksessä on pyritty määrittelemään tukea edellyttävät tilanteet, joita ei nykyisessä lainsäädännössä juuri-kaan esitetä. Niin ikään pidän myönteisenä, että esityksessä päädytty sääntelemään käytettävissä olevista palveluista ja niiden perusteista täsmällisemmin kuin sosiaalihuollon lainsäädännön uudistamistyöryhmän loppuraportissa (Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön raportteja ja muistioita 2012:21) oli ehdotettu. Asiakkaan edun ensisijaisuuden toteaminen nimenomaisesti (esityksen 30 §) on myös kannatettavaa.

Sosiaalihuollon ja terveydenhuollon toiminta liittyvät usein tiiviisti yhteen, ja yhteistyö sosiaalihuollon ja terveydenhuollon välillä on jatkuvaa. Tämän vuoksi olisi mielestäni perusteltua, että sosiaalihuoltoa ja terveydenhuoltoa koskevat sääntelyratkaisut toteutettaisiin lähtökohtai-

sesti samalla rakenteella, jollei poikkeamiselle ole toiminnan laadusta tai muusta syystä johtuvia perusteita. Terveydenhuollon potilasasiakirjoja koskeva sääntely on toteutettu siten, että säännökset potilaan oikeuksista, potilasasiakirjoista ja niiden salassapidosta sekä muistutuksesta sisältyvät lakiin potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992). Sosiaalihuollossa vastaavat säännökset sisältyvät tällä hetkellä lakiin sosiaalihuollon asiakkaasta ja asemasta (812/2000, jälj. asiakaslaki). Nyt esitetty sääntelyratkaisu, jossa säädettäisiin sosiaalihuoltolaki ja laki sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista ja asiakaslaki kumottaisiin, poikkeaa siten terveydenhuollon vastaavasta sääntelystä. Sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädäntö on varsin vaikeaselkoinen ja monitahoinen, minkä vuoksi olisi käsitykseni mukaan eduksi, että niihin liittyvät sääntelyratkaisut olisivat lähtökohtaisesti mahdollisimman selkeät ja yhdenmukaiset. Tätä tavoitetta palvelisi esitetty sääntelymalli 1.

Totean, että Sosiaalihuollon lainsäädännön uudistamistyöryhmän loppuraportin johdosta antamassani lausunnossa esittämäni oikaisuvaatimukselle asetettua määräaikaa ja valituslupajärjestelmän soveltamista koskevat kannanotot on huomioitu tässä esityksessä.

Totean vielä, että lainsäädännön selkeyden kannalta olisi toivottavaa, että valmisteilla oleva lainsäädäntö, kuten kyseessä oleva uusi sosiaalihuoltolaki, asiakasasiakirjoja koskeva lainsäädäntö sekä laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisestä aikataulutettaisiin tulemaan voimaan yhtä aikaa.

Oikeuskansleri

Jaakko Jonkka

Nuorempi oikeuskanslerinsihteeri

Heidi Laurila

OIKEUSKANSLERINVIRASTO
